

Toppunt van transformatie

**Van introvert kantoorgebouw naar verticaal festivalterrein:
de A'DAM toren verdient de hoofdprijs voor herbestemming.**





TEKST **Eva Vroom**
 FOTOGRAFIE **Teo Krijgsman**

Opdrachtgevers **Lingotto, Sander Groet, Duncan Stutterheim, Hans Brouwer**
 Architecten **Felix Claus Dick Van Wageningen Architecten, OZ Architect**
 Interieurarchitecten **TANK, ICrave, Next Architects, Space Encounters, DZAP, Northern Light**
 Branding **The Stone Twins**
 Meubilair o.a. **Interior Works, Lensvelt Contract**
 Constructeur **Royal Haskoning DHV**
 Installatieadviseur **Huygen installatie adviseurs**
 Bouwfysica **DGMR en DPA**
 Adviseur verticaal transport **Deerns**
 Bouwkostenadvies **IGG**
 Hoofdaannemer **JP van Eesteren**
 Liften **Kone**



FOTO LINKS
De A'DAM Toren. In wat ooit een introvert kantoorgebouw was, vind je nu een bruisende mix van muziekbedrijven, horeca en entertainment. (Foto: Martijn Kort)

FOTO BOVEN
De LookOut op het dak van de toren, met daarop de hoogste schommels van Europa: OverTheEdge, ontworpen door NorthernLight. (Foto: Martijn Kort)

FOTO RECHTS ONDER
Op de begane grond van de A'DAM Toren bevindt zich restaurant-bar The Butcher Social Club, ontworpen door ICRAVE.

De A'DAM toren heeft sinds zijn opening vorig jaar al een eindeloze stroom bezoekers getrokken en zijn belofte van 24/7 entertainment ruimschoots ingelost. Waar vroeger medewerkers van Shell zaten in hun cellenkantoor, vind je nu een mix van horeca, entertainment en muziek-gerelateerde bedrijven. Een bruisend tweede leven voor deze voormalige 'ivoren toren' op een terrein dat tot voor enkele jaren geleden voor het publiek gesloten was. Architect Arthur Staal, die de bijna honderd meter hoge toren bouwde als hoofdkantoor voor Shell Research, plaatste hem vijfenveertig graden gedraaid ten opzicht van de IJ-oever. Hieraan ontleende het gebouw, dat in 1971 werd opgeleverd, zijn oorspronkelijke naam Toren Overhoeks.



FOTO BOVEN

Meeting Room in het kantoor van Gibson, ontworpen door TANK.

FOTO ONDER

De kamers van hotel Sir ADAM hebben ieder een eigen platenspeler.



24/7

Nadat de gemeente Amsterdam het Overhoeks-terrein had gekocht, werd voor de herontwikkeling van de toren een prijsvraag uitgeschreven, die werd gewonnen door Felix Claus Dick van Wageningen Architecten. Felix Claus: “Wij hebben het ontwerp gemaakt, en OZ heeft het uitgevoerd. Samen met de vier particuliere opdrachtgevers hebben we een plan ingediend voor een gebouw met een divers, openbaar programma van kantoren, horeca en een dak met observatiepunt. Het thema was van begin af aan 24/7. Dat is ook de reden dat we gewonnen hebben: onze concurrenten waren een hotel en een kantoor, daar staat heel de stad al vol mee. Normaal gesproken werken we met institutionele opdrachtgevers, waarbij de overheid allesbepalend is. Voor mij was dit de eerste keer dat ik om de tafel zat met vier jongens met idealen. Zij kwamen met heel veel enthousiaste ideeën, wij gingen vervolgens met de technuten aan de slag om er oplossingen voor te verzinnen.”

Muziek

Die vier opdrachtgevers waren Sander Groet, Duncan Stutterheim, Hans Brouwer en, vanuit projectontwikkelaar Lingotto, Eric-Jan de Rooij. “Het was crisistijd, we hebben echt onze nek uitgestoken met dit project”, zegt De Rooij. “We wilden deze plek maximaal toegankelijk maken, de A'DAM toren moest een stralend icoon aan het IJ worden, met een programma dat bestond uit een derde werken, een derde hotel



FOTO BOVEN LINKSBOVEN
De liften hebben ieder hun eigen soundtrack.

FOTO RECHTSBOVEN
Ook de showroom van Gibson is door TANK ontworpen.

FOTO RECHTSONDER
Het kantoor van MassiveMusic ligt op de vijftiende verdieping, het interieur is ontworpen door TANK.



en een derde entertainment.” De naam A’DAM staat behalve voor Amsterdam ook voor Amsterdam Dance and Music, een verwijzing naar de bedrijven van de mede-eigenaren en hoofdhuurders Sander Groet (AIR Events) Duncan Stutterheim (ID&T) en Hans Brouwer (MassiveMusic). Voor de overgebleven bedrijfsruimten waren vrijwel meteen huurders gevonden, vertelt De Rooij: “We hadden de toren al vanaf het begin vol, waarbij we huurders geselecteerd hebben op muziek. Rondom dat centrale thema meldden zich al snel bedrijven die zich hier wilden vestigen zoals Gibson, Sony, maar ook Wink, dat festivalconcepten ontwerpt. Ook voor het hotel hebben we een huurder gezocht, die in staat was een echt themahotel te maken. Dat werd Sir Adam. De ‘Look-Out’, het observatiepunt op het dak, is een idee van Sander; Amsterdam had nog geen

observatiepunt. Organisatorisch gezien beheren wij de toren, in een parapluconstructie waarbij de huurders verder zo veel mogelijk hun eigen ding doen.”

Sir ADAM

De eenentwintig verdiepingen tellende toren is opgebouwd uit een voetstuk van vier betonnen pylonen, de vijftien verdiepingen tellende romp met daarbovenop twee ronde verdiepingen en de luifel. Het programma begint al onder de grond, met club Shelter. In de voet van de toren bevindt zich op de begane grond The Butcher Social Club, een combinatie van restaurant en bar, ontworpen door designstudio ICRAVE uit New York, dat ook verantwoordelijk was voor het interieur van hotel Sir Adam. “Hier kun je van dichtbij de betonconstructie van de



FOTO LINKSBOVEN
The Loft is een dubbelhoge ruimte die van TANK een luxueuze uitstraling kreeg. Hier afgebeeld de 'Event Space' op de zestiende verdieping.

FOTO MIDDENBOVEN
De master bedroom van The Loft, met vrijstaand koperen bad.

FOTO LINKS
Restaurant MadaM op de twintigste verdieping verandert 's avonds in de hoogste skybar van Amsterdam.

FOTO RECHTSBOVEN
De bar van sociëteit A'DAM & Co op de achttiende verdieping.

FOTO RECHTSONDER
Ronddraaiend restaurant Moon ligt op de negentiende verdieping.

voet zien”, wijst De Rooij. ”We hebben een stuk uitgebouwd om op de begane grond meer ruimte te creëren.” In dit nieuwe deel bevinden zich nu de souvenirshop en de entree voor de Lookout.

De eerste vijf verdiepingen van de toren zelf zijn het domein van Sir Adam, een 108 kamers tellend hotel rondom het thema muziek. De hotelkamers zijn uitgerust met een platenspeler, in de lobby kun je zelf de platen uitzoeken die je op je kamer wilt draaien. De liften in de toren maken deel uit van de muzikale omlijsting; ze hebben ieder een eigen soundtrack, eentje is zelfs voorzien van een spiegelbol en discovloer.

Lookout

Op de verdiepingen acht tot en met vijftien zijn bedrijven gevestigd die te maken hebben met de muziekwereld, waaronder MassiveMusic, Sony Music en festivalontwerpers Wink. Gitaarmerk Gibson heeft hier een showroom, die regelmatig

gebruikt wordt voor optredens en evenementen.

Een bijzondere ruimte is The Loft, een enorm appartement dat de zestiende en de zeventiende verdieping beslaat. De Rooij: “Oorspronkelijk was deze loft ook bedoeld om te verhuren aan VIP's, maar hij wordt vrijwel altijd verhuurd aan bedrijven of particulieren die hier iets willen organiseren.” Het appartement, met eigen keuken en een vleugel, heeft een geweldig uitzicht dankzij de glazen pui over de volledige hoogte: “Het glas plaatsen was een spannende operatie”. Het interieur van The Loft is ontworpen door TANK, dat zorgde voor een veelzijdige, luxueuze ruimte met een hoge 'wow'-factor. Op de achttiende verdieping ligt A'dam & Co, een sociëteit voor creatieven. TANK plaatste hier centraal in de ronde ruimte een abstracte sculptuur in de vorm van een 'Tree of Life', die alles overkoepelt en tegelijkertijd zorgt voor afgescheiden ruimten. TANK tekende ook voor het interieur van de bovengelegen horecagelegenheden Moon en MadaM. In het draaiende restaurant Moon op de negentiende



verdieping kunnen gasten tijdens het dineren genieten van het spectaculaire 360 graden panorama over de stad. Op de twintigste verdieping vind je panoramabar en restaurant MadaM. Overdag is MadaM onderdeel van de Lookout-experience, om 's avonds te transformeren tot de hoogste skybar van Amsterdam.

Een groot deel van de bezoekers aan de A'DAM Toren zoekt met de speciale snelle lift rechtstreeks naar deze verdieping, want van hieruit heb je toegang tot de Lookout: het observatiepunt op de top van de toren. Behalve een geweldig uitzicht over de stad en het omringende landschap vind je hier een interactieve expositie over Amsterdam, en voor de thrill seekers OverTheEdge, de hoogste schommels van Europa waarmee je over de rand van de toren gaat. De perfecte afronding van een bezoek aan de stad.

Karakter

Om dit enorm diverse programma in het gebouw te passen, moest er logistiek veel werk worden verzet. Claus: "Het was ingewikkeld om de bestaande structuur geschikt te maken voor het nieuwe programma. De toren is gebouwd als kantoor voor vierhonderd medewerkers van Shell, maar moet nu dagelijks drieduizend mensen herbergen. Hoe krijg je die allemaal van beneden naar boven?" Om tot de beste oplossing te komen, werden adviesbureaus ingeschakeld op gebied van logistiek en (brand)veiligheid en is gebruik gemaakt van nieuwe lifttechnie-

ken. "We hebben in de tender al heel goed onderzoek gedaan naar brandveiligheid en vervoer met de liften", zegt De Rooij. "De bezoekersstromen zijn gescheiden, je laat mensen op verschillende niveaus binnen. De bezoekers die voor het dak komen, gaan eerst een trap op en nemen dan een speciale lift naar boven. Ook de horecabezoekers en de medewerkers van de bedrijven hebben een eigen ingang."

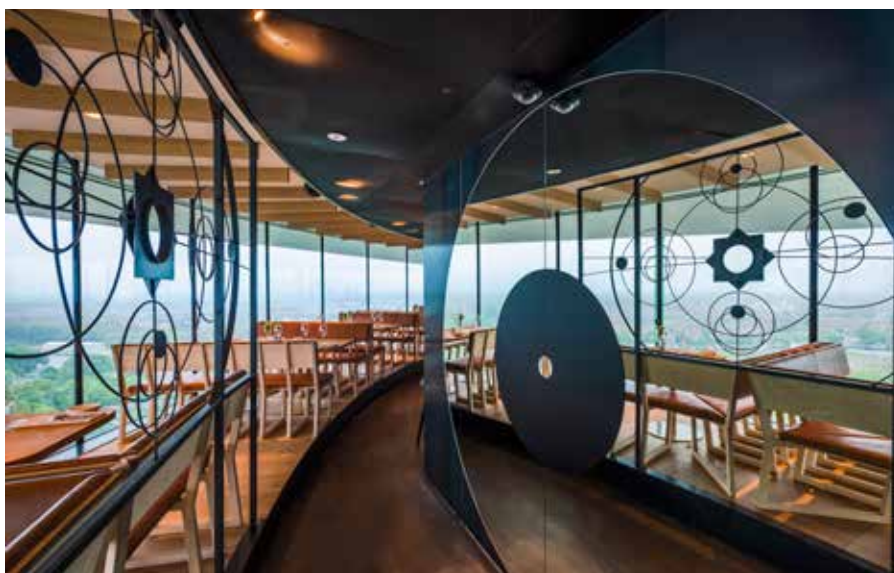
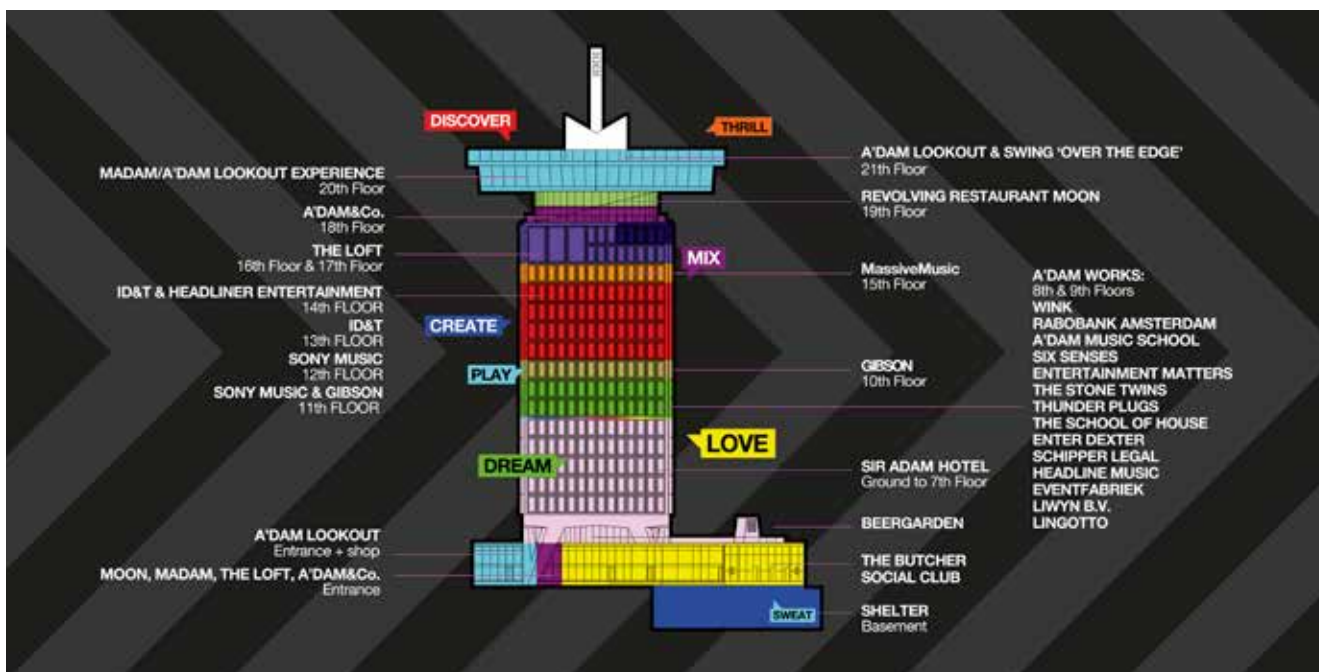




FOTO BOVEN
De Lookout biedt behalve de hoogste schommels van Europa ook een interactieve expositie over Amsterdam.

AFBEELDING ONDER
Overzicht van de bedrijvigheid in de toren.



Bij de herontwikkeling van het gebouw speelde de kenmerkende structuur van de toren een belangrijke rol. Claus: “De toren heeft een relatief grote kern met daaromheen vrij ondiepe ruimten. Dit zorgt voor een huiskamerachtige uitstraling, die weer goed past bij het type creatieve bedrijven dat hier zit. Het gebouw heeft een heel duidelijk eigen karakter en we wilden recht doen aan het ontwerp van Arthur Staal, die veel aan de stad heeft bijgedragen. We hebben ook overleg gehad met zijn familie. Maar vroeger was het Shell-terrein een afgesloten gebied, en het gebouw had een non-communicatieve uitstraling. Het moest een nieuw gezicht krijgen. De kenmerkende zwarte gevel hebben we weer teruggebracht, maar op een minder gesloten manier. Ook die aparte

‘hoed’ bovenop is weer terug.” De architect is tevreden over de balans tussen behoud van het gebouw enerzijds en de ingrepen voor de transformatie anderzijds. “Je hebt in zo’n project natuurlijk te maken met partijen die allemaal hun eigen wensen hebben, bijvoorbeeld meer vierkante meters. De kunst is, om iets toe te voegen zonder dat het karakter van het gebouw verloren gaat. Als dat lukt, is een herbestemmingsproject geslaagd.”

www.clausvanwageningen.nl
www.ozarchitect.nl
tank.nl
www.lingotto.nl